

# WIADOMOŚCI BANKU POLSKIEGO

(DRUKOWANE JAKO RĘKOPIS).

## TREŚĆ:

|                                                          |     |                                                             |     |
|----------------------------------------------------------|-----|-------------------------------------------------------------|-----|
| Zmiany stopy dyskontowej w bankach biletowych . . . str. | 175 | Handel zagraniczny Polski w pierwszym kwartale 1939 r. str. | 181 |
| Położenie gospodarcze Polski w czerwcu 1939 r. . . . .   | 175 | Bilanse brutto Banku Polskiego . . . . .                    | 185 |

### Zmiany stopy dyskontowej w bankach biletowych:

|                  |                                          |                               |
|------------------|------------------------------------------|-------------------------------|
| Belgia . . . . . | z 3 $\frac{1}{2}$ % na 2 $\frac{1}{2}$ % | — obowiązuje od 6. 7. 1939 r. |
| Litwa . . . . .  | „ 7% „ 6%                                | — „ „ 15. 7. 1939 r.          |

Ostatnie zestawienie stóp dyskontowych zamieszczone jest w „Wiadomościach“ Nr 11/1939, str. 153.

## POŁOŻENIE GOSPODARCZE POLSKI

w czerwcu 1939 r.

(Na podstawie informacji zebranych przez Biuro Ekonomiczne oraz sprawozdań Oddziałów).

Sytuacja na rynku pieniężnym nie doznała w miesiącu sprawozdawczym w porównaniu z majem większych zmian. Odływ wkładów z instytucji finansowych ograniczył się do niewielkich stosunkowo rozmiarów, przy czym w początku miesiąca miał nawet miejsce przyrost wkładów. Incydenty w Gdańsku wywołały jednak w ostatnich dniach czerwca objawy zaniepokojenia wśród klienteli niektórych instytucji. W Pocztowej Kasie Oszczędności stan wkładów oszczędnościowych zmniejszył się w miesiącu sprawozdawczym o ok. 11 mln. zł wobec 30 mln. zł w maju.

Działalność kredytowa banków i kas oszczędności uległa w czerwcu obniżeniu. Było to wynikiem braku przyrostu nowych środków a także dążenia instytucji kredytowych do tworzenia możliwie silnych rezerw kasowych oraz posiadania portfeli wekslowych nadających się do redyskonta w Banku Polskim. To też naogół ograniczano się, jak i w poprzednich miesiącach, do dyskontowania materiału wekslowego nie przekraczającego terminu 4 miesięcy.

Ultimo miesięczne (i półroczne) przeszło

stosunkowo lekko. Zaznaczyć jednak wypada że płatność trzeciej raty Pożyczki Obrony Przeciwlotniczej częściowo przesunęła termin większych wypłat na dzień 5 lipca. Wypłacalność, sądząc z kwoty weksli zaprotestowanych przez Oddziały Banku, doznała w czerwcu dalszego, choć nie powszechnego, pogorszenia. Protestowane weksle wykupywane były w Banku Polskim bez widocznych trudności przez podawców.

W końcu czerwca otwarty został w Rzeszowie nowy Oddział Banku Gospodarstwa Krajowego.

*Rynek lokacyjny.* W porównaniu do miesiąca poprzedniego sytuacja na giełdzie nie uległa na ogół zmianie. Podaż górowała nadal nad popytem, nie była jednak większa niż w maju. Kursy papierów państwowych zostały z niewielkimi zmianami utrzymane m. i. dzięki zakupom prowadzonym przez Bank Polski.

W dziale pożyczek państwowych 4% pożycz. konsolidacyjna zniżkowała o 50 gr do 61.—, o tą samą kwotę obniżyły się notowania 4 $\frac{1}{2}$ %

poż. wewnętrznej do 60—. Kurs 5% poż. konwersyjnej pozostał bez zmiany na poziomie 65—. W dziale pożyczek premiowych 3% poż. inwestycyjna I Em. zniżkowała o 1·50 zł do 76— a II Em. o 75 gr do 77·75, 4% premiowa poż. dolarowa utrzymała się bez zmiany przy kursie 40—. Notowania 4½% listów zastawnych warszawskich ziemskich obniżyły się o 2 zł do 54·50, zaś 5% l. z. warszawskich miejskich o 2·50 zł do 63·50.

Oprocentowanie rzeczywiste i rentowność ważniejszych pożyczek państwowych i listów zastawnych kształtowały się w czerwcu jak następuje:

#### Oprocentowanie rzeczywiste

|                        | 1938   | 1939  |       |        |        |        |
|------------------------|--------|-------|-------|--------|--------|--------|
|                        | 24. 6. | 2. 6. | 9. 6. | 16. 6. | 23. 6. | 30. 6. |
| 4% konsolid. 1936 r. . | 5·94   | 6·50  | 6·50  | 6·50   | 6·56   | 6·56   |
| 4½% wewn. 1937 r. .    | 6·83   | 7·44  | 7·44  | 7·44   | 7·50   | 7·50   |
| 5% konwers. 1924 r. .  | 7·04   | 7·69  | 7·69  | 7·69   | 7·69   | 7·69   |
| 4½% l. z. T. K. Z. W.  | 6·96   | 7·76  | 7·66  | 7·91   | 8·02   | 8·26   |
| 5% l. z. T. K. m. W. . | 6·76   | 7·52  | 7·37  | 7·74   | 7·80   | 7·87   |

#### Rentowność

|                        | 1938   | 1939  |       |        |        |        |
|------------------------|--------|-------|-------|--------|--------|--------|
|                        | 24. 6. | 2. 6. | 9. 6. | 16. 6. | 23. 6. | 30. 6. |
| 4% konsolid. 1936 r. . | 6·88   | 6·87  | 6·87  | 6·87   | 6·91   | 6·91   |
| 4½% wewn. 1937 r. .    | 7·97   | 8·86  | 8·86  | 8·86   | 8·94   | 8·94   |
| 5% konwers. 1924 r. .  | 7·55   | 8·33  | 8·33  | 8·34   | 8·34   | 8·34   |
| 4½% l. z. T. K. Z. W.  | 7·10   | 7·90  | 7·80  | 8·05   | 8·17   | 8·40   |
| 5% l. z. T. K. m. W. . | 7·10   | 7·96  | 7·80  | 8·20   | 8·27   | 8·35   |

W dziale akcji sytuacja nie odbiegała od ogólnie panującej tendencji, obroty były jednak małe a straty kursowe niewielkie. Akcje Banku Polskiego notowane były na ultimo czerwca po 104 wobec 107 przed miesiącem.

Na giełdzie warszawskiej obroty papierami procentowymi wyniosły w czerwcu 8·0 mln. zł wobec 8·1 mln. w maju a 6·0 mln. w analogicznym miesiącu r. ub., zaś obroty akcjami 1·4 mln. zł wobec 1·3 mln. w miesiącu poprzednim a 0·9 mln. w czerwcu r. ub.

*Działalność kredytowa Banku Polskiego.* Portfel weksli, warrantów, czeków i kuponów zmniejszył się w czerwcu o 18·8 mln. do 529·3 mln. zł. Obniżyły się również pożyczki i kredyty zabezpieczone zastawami o 11·0 mln. do 140·8 mln. zł. Wzrósł natomiast o 35·8 mln.

do 153·6 mln. zł portfel biletów skarbowych, skutkiem czego ogólny stan trzech wymienionych pozycji bilansowych powiększył się o 5·9 mln. do 823·7 mln. zł.

Portfel papierów procentowych własnych powiększył się w miesiącu sprawozdawczym o 4·8 mln. do 157·5 mln. zł.

Kwoty udzielonych kredytów oraz portfeli papierów procentowych wynosiły na koniec czerwca w porównaniu ze stanami sprzed miesiąca i sprzed roku:

(w milionach zł)

|                                        | 1938    | 1939    |         |
|----------------------------------------|---------|---------|---------|
|                                        | 30. 6.  | 31. 5.  | 30. 6.  |
| Portfel wekslowy . . . .               | 679·8   | 548·2   | 529·3   |
| Portfel weksli zagran. <sup>1)</sup> . | 1·5     | 1·9     | 2·1     |
| Portfel biletów skarb. . .             | 28·4    | 117·8   | 153·6   |
| Pożyczki zabezp. zast. . .             | 33·2    | 151·8   | 140·8   |
| Dług bezproc. Skarbu . .               | 45·0    | 45·0    | 45·0    |
| Dług oprocent. Skarbu . .              | —       | 327·0   | 327·0   |
| Oblig. P. K. P. i P. F. D.             | —       | 188·0   | 188·0   |
| Razem kredyty . . . . .                | 787·9   | 1.379·7 | 1.385·8 |
| Papiery proc. własne . . .             | 127·6   | 152·7   | 157·5   |
| Papiery funduszu zapas. .              | 88·7    | 74·8    | 74·7    |
| Ogółem . . . . .                       | 1.004·2 | 1.607·2 | 1.618·0 |

Podział portfeli Banku Polskiego według podawców przedstawiał się jak następuje:

(w milionach zł)

|                            | 1938   | 1939   |        |
|----------------------------|--------|--------|--------|
|                            | 30. 6. | 31. 5. | 30. 6. |
| Banki . . . . .            | 585·8  | 413·8  | 398·8  |
| Komun. kasy oszczęd. . .   | 11·5   | 30·9   | 29·6   |
| Spółdzielnie kredytowe . . | 20·0   | 24·7   | 22·8   |
| Razem inst. kred. . . . .  | 617·3  | 469·4  | 451·2  |
| Przemysł . . . . .         | 41·6   | 55·7   | 54·7   |
| Rolnictwo . . . . .        | 2·8    | 2·1    | 2·0    |
| Handel . . . . .           | 15·5   | 18·6   | 18·9   |
| Różne . . . . .            | 2·6    | 2·4    | 2·5    |
| Ogółem . . . . .           | 679·8  | 548·2  | 529·3  |

W portfelu Banku Polskiego znajdowało się dnia 30 czerwca akceptów Banku Akceptacyjnego za 156·7 mln. zł wobec 155·6 mln. na ultimo miesiąca poprzedniego. W czerwcu wykupione zostały ostatnie weksle rolniczozastawowe z kampanii zbożowej 1938/39.

<sup>1)</sup> Objęty pozycją bilansową „pieniądze zagraniczne i dewizy“.

Uchwałą Rady Banku z dnia 15 czerwca obniżona została z dniem 1 lipca r.b. stopa procentowa od pożyczek i kredytów zabezpieczonych zastawami z 5½% do 5% w stosunku rocznym przy równoczesnej zmianie stawek prowizyjnych od rachunków otwartego kredytu.

**Obieg pieniężny.** Ogólna suma obiegu pieniężnego osiągnęła na koniec czerwca 2.327·9 mln. zł t. j. o 15·3 mln. więcej niż przed miesiącem. Obieg biletów bankowych powiększył się o 6·8 mln. do 1.847·8 mln. zł, zaś obieg monet srebrnych i bilonu wzrósł o 8·5 mln. do 480·1 mln. zł. Zarówno obieg banknotów jak i monet srebrnych i bilonu osiągnęły w dniu 30 czerwca najwyższe kwoty notowane dotychczas na koniec miesiąca.

W niektórych okręgach, zwłaszcza zaś w Warszawie, zaznaczył się dotkliwy brak monet srebrnych spowodowany ich tezauryzacją. Zwiększył się mianowicie popyt na monety srebrne ze strony ludności wiejskiej, poza tym również pewna ilość osób, które w poprzednich miesiącach podjęły swe oszczędności z instytucyj kredytowych, zamieniały posiadane bilety bankowe na monety srebrne. Wreszcie trzecim czynnikiem, o charakterze przypadkowym, było zaniepokojenie mało uświadomionej publiczności w związku z wycofaniem dwóch dawniejszych serii biletów 20-złotowych oraz pojawieniem się falsyfikatów obecnie obiegających dwudziestek. W sprawozdaniach za miesiąc czerwiec, na ogólną liczbę 51 Oddziałów Banku Polskiego, 22 wspomina o (dotkliwym nieraz) braku monet srebrnych w ich okręgach, w tej liczbie oprócz Warszawy: Łódź, Lwów, Katowice, Radom, Rzeszów, Tarnów i Wilno. 22 Oddziały nie wspomina wogóle o trudnościach w tej dziedzinie, zaś 7 Oddziałów stwierdza dostateczne nasycenie rynku monetami srebrnymi.

**Banki i wkłady w maju.** Bilans łączny 26 banków prywatnych i 27 domów bankowych na 31 maja r. b. sporządzony przez Inspektora Bankowy Ministerstwa Skarbu wykazuje dalsze zmniejszenie, w porównaniu z końcem kwietnia, stanu wkładów i rachunków bieżących o 19·2 mln. zł.

Ogólna suma udzielonych kredytów obniżyła się o 37·0 mln. zł, na co w dużym stopniu wpłynęło spłacenie sezonowych kredytów przez przemysł cukrowniczy. O największą

kwotę — 25·0 mln. zł — zmniejszyło się dyskonto.

Rezerwy kasowe powiększyły się w omawianych instytucjach o 13·7 mln. zł. Ogólnej poprawy doznało pogotowie kasowe, które z 7·7% wzrosło do 9·8% (wobec 8·3% na koniec maja r. ub.).

Zmiany, jakie zaszły w maju w stanie wkładów, ilustruje następujące zestawienie:

(w milionach zł)

|                              | 30. IV. 1939                |                             | 31. V. 1939                 |                             |
|------------------------------|-----------------------------|-----------------------------|-----------------------------|-----------------------------|
|                              | oszczędnościowe i terminowe | czekowe i na r-ch bieżących | oszczędnościowe i terminowe | czekowe i na r-ch bieżących |
| w B. G. K. <sup>1)</sup> . . | 173·1                       | 234·1                       | 155·0                       | 249·5                       |
| „ P. B. R. <sup>1)</sup> . . | 94·8                        | 50·1                        | 92·4                        | 54·4                        |
| „ P. K. O. . .               | 665·0                       | 256·5                       | 634·3                       | 277·2                       |
| „ bankach <sup>2)</sup> . .  | 243·9                       | 376·9                       | 235·9                       | 365·5                       |
| „ k. k. o. <sup>3)</sup> . . | 669·6                       | 117·5                       | 646·0                       | 110·0                       |
|                              | 1.846·4                     | 1.035·1                     | 1.763·6                     | 1.056·6                     |
|                              | 2.881·5                     |                             | 2.820·2                     |                             |

— 613

**Rolnictwo.** Wobec kończących się zapasów, przy wzrastającym raczej popycie ze strony rynku krajowego, ceny zbóż doznały w czerwcu ogólnej zwyżki. Najsilniej, gdyż ok. 6 zł, podniosła się cena pszenicy, której najmniej na przednówku zostało. Na omawianej zwyżce rolnicy zarobili stosunkowo nie wiele, gdyż zapasy pszenicy znajdowały się w przeważnej mierze w rękach kupców zbożowych, zaś żyto, którego pewne zapasy pozostały jeszcze na wsi, zwyżkowało w słabszym stopniu. Za granicę wywieziono w czerwcu mniejsze ilości zboża na poczet dawniejszych zamówień.

Urzędowe notowania dolnej granicy cen na giełdzie poznańskiej wynosiły w dniu 26 czerwca (w nawiasach ceny z 27 maja) za 100 kg: dla pszenicy 27·50 zł (21·25), dla żyta 15·75 zł (14·50), dla jęczmienia kaszanego 19·25 zł (18·50) oraz dla owsa 18·10 zł (17·10).

Stan zasiewów przedstawiał się w połowie czerwca i na początku lipca, w porównaniu ze stanem sprzed roku, jak następuje:

<sup>1)</sup> Bez lokat Skarbu Państwa.

<sup>2)</sup> Według bilansu łącznego, zestawionego przez Inspektorat Bankowy Min. Skarbu; dane obejmują 26 banków i 27 domów bankowych.

<sup>3)</sup> Dane (prowizoryczne) obejmują 349 kas.

|                                        | 1938 | 1939  |      |
|----------------------------------------|------|-------|------|
|                                        | 1. 7 | 15. 6 | 1. 7 |
| Pszenica ozima <sup>1)</sup> . . . . . | 3·8  | 3·7   | 3·6  |
| Żyto . . . . .                         | 3·6  | 3·7   | 3·6  |
| Pszenica jara . . . . .                | 3·2  | 3·2   | 3·3  |
| Jęczmień . . . . .                     | 3·2  | 3·2   | 3·3  |
| Owies . . . . .                        | 3·1  | 3·2   | 3·3  |
| Ziemniaki . . . . .                    | 3·2  | 3·1   | 3·2  |

Żniwa, które rozpoczęły się w drugim tygodniu lipca, zapowiadają się dobrze. Plony zbóż chlebowych oszacowane są co najmniej na poziomie zeszłorocznym. Z powodu częściowego zalania łąk wskutek nadmiaru opadów, pierwszy pokos siana był w niektórych okolicach utrudniony a jakoś paszy gorsza.

Na rynkach zwierząt rzeźnych zaznaczyła się zwyżka cen na nierogaciznę, pozostająca w związku z silną tendencją na rynku angielskim dokąd eksport bekonów i szynek z Polski ostatnio wzrósł. Skompensowało to zmniejszenie wywozu trzody żywej i bitej do Niemiec.

Z dniem 30 czerwca weszła w życie ustawa o częściowej zmianie przepisów o uporządkowaniu długów rolniczych.

**Przemysł.** W działalności poszczególnych gałęzi przemysłu nie zaszły w czerwcu w porównaniu z miesiącem poprzednim większe zmiany. Produkcja górnictwa, hutnictwa oraz przemysłów pracujących na potrzeby obrony była nadal wysoka. Z dobrej koniunktury korzystał też przemysł papierniczy, w związku ze zwiększonymi nakładami gazet. Mniej korzystnie przedstawiała się sytuacja w gałęziach przemysłu związanych z konsumpcją, zwłaszcza wiejską. Ogólnie prawie odczuwanym w przemyśle objawem był brak środków obrotowych, wywołany pogorszeniem się wypłacalności odbiorców.

**Ruch budowlany.** W związku z niewyjaśnioną nadal sytuacją polityczną nie rozpoczęto w czerwcu prawie żadnych budowli mieszkaniowych. Dobre było natomiast zatrudnienie przy wykańczaniu znajdujących się już w budowie domów. Cegielnie pracujące na potrzeby

<sup>1)</sup> W stopniach kwalifikacyjnych, przy czym 5 oznacza stan wyborowy, 4 — dobry, 3 — średni, przeciętny, 2 — mierny, 1 — zły.

Centralnego Okręgu Przemysłowego posiadały dostateczne ilości zamówień.

**Przemysł węglowy.** Wydobycie i zbyt węgla, poza Zaolziem, wynosiły w czerwcu:

(w tysiącach ton)

|                        | 1938     | 1939  |                        |
|------------------------|----------|-------|------------------------|
|                        | czerwiec | maj   | czerwiec <sup>1)</sup> |
| Wydobycie . . . . .    | 2·902    | 3·360 | 3·360                  |
| Zbyt w kraju . . . . . | 1·687    | 2·088 | 2·109                  |
| Eksport . . . . .      | 997      | 1·108 | 1·059                  |
| Ogółem zbyt . . . . .  | 2·684    | 3·196 | 3·168                  |

Łącznie z produkcją zagłębia karwińskiego ogólne cyfry wydobycia i zbytu węgla polskiego przedstawiały się następująco:

(w tysiącach ton)

|                        | 1939  |                        |
|------------------------|-------|------------------------|
|                        | maj   | czerwiec <sup>1)</sup> |
| Wydobycie . . . . .    | 4·021 | 4·008                  |
| Zbyt w kraju . . . . . | 2·423 | 2·460                  |
| Eksport . . . . .      | 1·389 | 1·307                  |
| Ogółem zbyt . . . . .  | 3·812 | 3·767                  |

W miesiącu sprawozdawczym zbyt węgla w kraju kształtował się nadal na wysokim poziomie. Pozostawało to w związku ze zwiększonym zapotrzebowaniem ze strony szeregu gałęzi przemysłu oraz z gromadzeniem zapasów węgla. Koleje odebrały 80% normy miesięcznej. Wywóz węgla za granicę utrzymał się również w wysokich rozmiarach przy nadal silnym zapotrzebowaniu.

Zbyt koksu wzrósł zarówno w kraju jak i na eksport.

**Przemysł naftowy.** Wydobycie ropy nie wiele odbiegało od cyfr produkcji z maja; konsumpcja krajowa wykazała dalszy wzrost. Do przerobu w rafineriach polskich przywiezionych ma zostać podobno 2 tys. wagonów ropy z Rumunii. Cena ropy w kraju pozostała niezmienną.

**Hutnictwo żelazne.** Produkcja hutnicza wyniosła w czerwcu w porównaniu z cyframi za maj i analogiczny miesiąc r. ub. (dane za czerwiec 1938 r. — bez Zaolzia):

<sup>1)</sup> Dane prowizoryczne.

(w tysiącach ton)

|                      | 1938<br>czerwiec | 1939  |                        |
|----------------------|------------------|-------|------------------------|
|                      |                  | maj   | czerwiec <sup>1)</sup> |
| Surówka . . . . .    | 68·1             | 121·6 | 113·7                  |
| Stal . . . . .       | 118·3            | 182·4 | 182·4                  |
| Wyroby walcowane . . | 88·7             | 127·4 | 120·3                  |
| Rury . . . . .       | 6·2              | 11·0  | 10·0                   |

Jak z powyższych cyfr wynika wytwórczość hutnictwa żelaznego obniżyła się lekko w czerwcu w porównaniu z miesiącem poprzednim, utrzymała się jednak nadal na wysokim poziomie.

Syndykat Polskich Hut Żelaznych przydzielił w czerwcu hutom 59·2 tys. ton zamówień krajowych wobec 34·7 tys. w miesiącu poprzednim i 38·1 tys. w czerwcu r. ub. W pierwszym półroczu 1939 r. przydziały krajowe wyniosły ogółem 283·1 tys. ton wobec 268·7 tys. ton. w analogicznym półroczu r. ub. Również poważny wzrost wykazał dopływ zamówień z zagranicy. W rezultacie pertraktacji z Sowietami przedstawiciele Polskiego Eksportu Żelaza zawarli w Moskwie umowę na dostawę wyrobów hutniczych, zwłaszcza różnych gatunków blachy, na ok. 7 mln. zł.

W Chlewiskach uruchomiony został, nieczynny od 1925 r., wielki piec na węglu drzewnym dla produkcji specjalnych gatunków surówki. Równocześnie uruchomione zostały tam nowo zbudowane prażaki do rudy żelaznej, pozwalające na eksploatację miejscowych rud żelaznych.

**Hutnictwo cynkowe.** W porównaniu z miesiącem poprzednim obniżyły się cyfry wytwórczości poszczególnych działów hutnictwa cynkowego z wyjątkiem produkcji ołowiu. Natomiast w stosunku do czerwca r. ub. wzrosła wytwórczość cynku, ołowiu i kwasu siarkowego, zmniejszyła się zaś produkcja blachy cynkowej.

**Przemysł metalowy.** Pracujące dla wojska przedsiębiorstwa zatrudnione były, zwłaszcza w centrum kraju, intensywnie. W związku z tym ograniczały one często produkcję swych normalnych wyrobów. Stan uruchomienia niektórych wytwórni był jednak niedostateczny, dotyczyło to m. i. fabryk taboru kolejowego, które nie otrzymały od Ministerstwa Komunikacji nowych zamówień. Gorzej zatrudnione

były również fabryki rowerów, galanterii metalowej oraz maszyn rolniczych.

**Przemysł drzewny.** Korzystna koniunktura na eksport drzewa do Anglii a także i Holandii wywołała wzrost cen na gatunki drzewa tam wywożone, a więc jodłę i świerk. Do pełnego wykorzystania sposobności eksportowych stał jednak na przeszkodzie brak dostatecznych zapasów materiału drzewnego w tartakach, wywołany trudnościami zwózki drzewa ubiegłej zimy. Z Węgrami zawarto ostatnio transakcje na wywóz desek jodłowych po korzystnych cenach. Nieogodność stanowi jednak zwłoka ok. 3 miesięcy w otrzymaniu należności w drodze clearingu. W czerwcu odszedł pierwszy transport drzewa z Wileńszczyzny do Niemiec drogą wodną przez Litwę. Kalkuluje się on cztery razy taniej niż koleją.

Na rynku krajowym zapotrzebowanie kształtowało się niejednolicie w zależności od okolic. Mniejszy popyt ze strony przemysłu budowlanego kompensowany był na ogół zwiększonym zapotrzebowaniem dla robót publicznych. Zwiększył się zbyt kopalniaków w związku z tworzeniem zapasów przez kopalnie.

**Przemysł włókienniczy.** W okręgu łódzkim sytuacja doznała w czerwcu pewnej poprawy w związku z ożywieniem sprzedaży bawełnianych artykułów letnich oraz zamówieniami rządowymi na wyroby dziane. W stosunku do rozpoczynającego się sezonu produkcji zimowej odbiorcy zachowywali się wycofująco.

W okręgu białostockim zakłady czynne były na jedną zmianę przy wykonywaniu zamówień eksportowych i rządowych. Sezon produkcji na rynek wewnętrzny jeszcze się nie rozpoczął. Sytuacja eksportowa przedstawiała się korzystniej niż w r. ub., natomiast zbyt na rynku wewnętrznym kształtował się niepomyślnie. Wskutek panującej ciasnoty gotówkowej, przemysł białostocki zaopatrzony jest u progu zimowego sezonu produkcji w stosunkowo niewielkie zapasy surowca.

W okręgu bielskim rozpoczął się zimowy sezon produkcji. W porównaniu z r. ub. rozmiary wytwórczości zostały poważnie ograniczone. Ceny, w związku z podrożeniem surowca, skalkulowane zostały o ok. 5% wyżej zeszłorocznych. Zbyt towarów gotowych natrafiał na pewne trudności w związku z zaostreniem warunków płatności przez przemysł, który żąda zapłaty w gotówce, przyjmując weksle tylko od ograniczonej liczby klientów.

<sup>1)</sup> Dane prowizoryczne.

*Wskaźnik ogólny produkcji przemysłowej* obniżył się w maju do 125·8 wobec 129·4 w miesiącu poprzednim. W maju r. ub. wynosił on 116·9. W porównaniu z kwietniem zmniejszyła się zarówno produkcja dóbr wytwórczych jak i dóbr spożycia.

*Stan zatrudnienia* w górnictwie, hutnictwie oraz większym i średnim przemyśle przetwórczym i zakładach użyteczności publicznej w całym kraju wynosił w końcu maja 867 tys. wobec 853 tys. w miesiącu poprzednim. W porównaniu z kwietniem wzrosło m. i. zatrudnienie w górnictwie i hutnictwie oraz w przemysłach: mineralnym, metalowym, chemicznym, drzewnym, spożywczym i budowlanym; zmniejszyło się natomiast zatrudnienie w przemysłach włókienniczym i odzieżowym.

W czerwcu nastąpił dalszy wzrost zatrudnienia, w związku z czym liczba bezrobotnych obniżyła się w niektórych okręgach bardzo znacznie.

*Przeciętna dzienna załadowania wagonów* 15-tonowych wynosiła w maju 18·1 tys. wobec 17·1 tys. w kwietniu i 14·7 tys. w analogicznym miesiącu r. ub. (bez Zaolzia). Wzrosły w maju zarówno załadowania w kraju jak i tranzyt, zmniejszyło się natomiast załadowanie wagonów na terenie W. M. Gdańska.

*Liczba zarejestrowanych pojazdów mechanicznych* wzrosła w czerwcu o 2·4 tys. do 79·5 tys. (z czego 62·2 w ruchu). Samochodów zarejestrowanych było 59·7 tys. wobec 58·2 tys. przed miesiącem. W miesiącu sprawozdawczym sprzedano 962 nowych samochodów i 618 nowych motocykli.

*Handel.* W związku ze słoneczną pogodą i wyjazdami wakacyjnymi wzmogły się obroty artykułami letnimi w szeregu branż, zwłaszcza w większych ośrodkach miejskich. Jeśli chodzi o ogólny poziom detalicznych transakcyj

w kraju, to kształtował się on bardzo niejednolicie w poszczególnych miejscowościach. Ceny w szeregu wypadków obniżono.

Sprzedaż cukru w kraju powiększyła się w maju w porównaniu z analogicznym miesiącem r. ub. o 6%. W dziewięciu pierwszych miesiącach bieżącej kampanii rozcłód cukru z kontyngentu wewnętrznego osiągnął poziom o 10·4% wyższy niż w podobnym okresie kampanii 1937/38.

Obroty nieruchomościami były ożywione, przy cenach zwyżkujących. Wielu transakcyj dokonano placami budowlanymi.

*Wskaźnik kosztów utrzymania rodziny robotniczej* w Warszawie obliczony został na miesiąc czerwiec w wysokości 60·9 wobec 61·0 za maj i 60·8 za analogiczny miesiąc r. ub.

*Ogólny wskaźnik cen hurtowych* utrzymał się w maju na poziomie miesiąca poprzedniego tj. 55·6 wobec 56·9 w maju r. ub.

*Handel zagraniczny.* Obroty handlu zagranicznego doznały w czerwcu zmniejszenia, silniejszego w przywozie niż w wywozie, zamkając się saldem — 2·6 mln. zł wobec — 4·9 mln. w maju a — 10·9 mln. w analogicznym miesiącu r. ub. Przywóz wyraził się sumą 111·5 mln. zł, wywóz zaś 108·9 mln. W porównaniu z majem zmniejszył się zwłaszcza przywóz bawełny oraz wywóz zboża i jaj.

*Obroty zamorskie portu w Gdyni* osiągnęły w czerwcu nowy rekord, mianowicie 960·6 tys. ton wobec 924·8 tys. ton w maju i 699·6 tys. ton w analogicznym miesiącu r. ub. Również bardzo wysokie cyfry przeładunku osiągnął port gdański.

Polska flota handlowa powiększyła się w czerwcu o nowy tramp Bałtyckiej Spółki Okrętowej. Żegluga Polska zamówiła w stoczni belgijskiej dwa motorowce dla obsługi portów śródziemnomorskich.

*Kronika ustawodawstwa.* Z ważniejszych ustaw i rozporządzeń gospodarczych i finansowych, wydanych w czerwcu 1939 r. wymienić należy:

Rozporządzenie Ministra Skarbu

z dnia 16 czerwca 1939 r.

(Dz. U. R. P. Nr 56 z 28. 6. 39)

Ustawę

z dnia 28 czerwca 1939 r.

(Dz. U. R. P. Nr 57 z 30. 6. 39)

o sprzedaży na raty obligacyj pożyczek premiiowych.

o częściowej zmianie przepisów o uporządkowaniu długów rolniczych.

## HANDEL ZAGRANICZNY POLSKI

w pierwszym kwartale 1939 r.

Obroty handlu zagranicznego Polski kształtowały się w ciągu trzech pierwszych miesięcy r. b. w porównaniu z analogicznym okresem 1938 r. jak następuje:

Wartość w mln. zł

|                | 1938  | 1939  | Różnica |        |
|----------------|-------|-------|---------|--------|
|                |       |       | mln. zł | %      |
| Przywóz. . . . | 337.1 | 308.6 | — 28.5  | — 8.5  |
| Wywóz. . . .   | 278.4 | 340.1 | + 61.7  | + 22.2 |
| Razem. . .     | 615.5 | 648.7 | + 33.2  | + 5.4  |

Tonaż w tys. ton

|                | 1938    | 1939    | Różnica  |        |
|----------------|---------|---------|----------|--------|
|                |         |         | tys. ton | %      |
| Przywóz. . . . | 864.1   | 884.8   | + 20.7   | + 2.4  |
| Wywóz. . . .   | 3.531.8 | 4.886.1 | +1.354.3 | + 38.4 |
| Razem. . .     | 4.395.9 | 5.770.9 | +1.375.0 | + 31.3 |

Wartość przywozu doznała w porównaniu z pierwszym kwartałem r. ub. zmniejszenia, pomimo większego tonażu, wywóz natomiast wykazał poważny wzrost zarówno pod względem wartości jak i tonażu.

Saldo bilansu handlowego za pierwsze trzy miesiące 1939 r., według statystyki Głównego Urzędu Statystycznego, było dodatnie w kwocie + 31.5 mln. zł wobec — 58.7 mln. w analogicznym okresie r. ub. Miesięczne obroty handlu zagranicznego zamykały się w każdym z omawianych miesięcy r. b. nadwyżką wywozu wynoszącą kolejno 16.1, 14.1 i 1.4 mln. zł, podczas gdy w tym samym okresie r. ub. każdy miesiąc zamykał się saldem ujemnym w kwotach od 11.9 do 24.5 mln. zł.

Wzrost obrotów handlu zagranicznego Polski w trzech pierwszych miesiącach r. b. wynoszący w odniesieniu do wartości towarów 5.4% nie rozwijał się równolegle do ogólnej tendencji handlu światowego, gdyż wartość w złocie tego ostatniego obniżyła się wg. statystyki Ligi Narodów (biorąc 1929 r. za 100) do 38.5

wobec 41.9 w analogicznym okresie 1938 r., a więc o 8.1%.

*Przywóz.* Główne zmiany (różnice ponad 1 mln. zł) jakie zaszły w okresie I—III 1939 r. w porównaniu z pierwszym kwartałem r. ub. w przywozie ważniejszych artykułów ilustruje poniższe zestawienie:

|                           | Wzrost lub spadek     |             |         |
|---------------------------|-----------------------|-------------|---------|
|                           | wartości<br>w mln. zł | wartości    | tonażu  |
|                           |                       | w odsetkach |         |
| Rudy żelazne . . . . .    | + 1.9                 | + 46.9      | + 45.4  |
| Żelastwo . . . . .        | — 13.9                | — 62.6      | — 38.8  |
| Aluminium . . . . .       | + 2.0                 | + 146.6     | + 200.2 |
| Wełna nieprana . . . . .  | + 1.0                 | + 8.1       | + 33.3  |
| Bawełna . . . . .         | — 4.6                 | — 14.5      | — 6.5   |
| Skóry surowe . . . . .    | — 3.5                 | — 26.8      | — 4.2   |
| Surowce oleiste . . . . . | — 4.9                 | — 67.6      | — 61.7  |
| Obrabiarki . . . . .      | — 1.5                 | — 18.3      | — 15.1  |
| Tytoń . . . . .           | — 3.9                 | — 25.5      | — 56.5  |
| Pomarańcze i cytryny. .   | + 2.1                 | + 28.5      | + 26.7  |

Z krótkiego stosunkowo okresu 3-miesięcznego trudno wyciągać szersze wnioski co do kształtowania się handlu zagranicznego. Wahania w odniesieniu do poszczególnych towarów mogły bowiem mieć charakter przypadkowy. Z wyżej podanej tabeli można jednak skonstatować, że tendencja do gromadzenia zapasów surowców nie odzwierciadliła się na ogół w obrotach handlu zagranicznego z pierwszego kwartału r. b. jeśli chodzi o import towarów do Polski. Spadek ogólnej sumy przywozu spowodowany został bowiem w pierwszym rzędzie zmniejszeniem importu surowców przemysłowych. Również i wzrost cen, jaki miał miejsce na rynkach światowych w tym okresie, nie uwidocznił się w wartości przywiezionych towarów, które zakontraktowane były zapewne w okresie słabszej tendencji.

*Wywóz.* Ważniejsze zmiany, jakie zaszły w pierwszych trzech miesiącach r. b. w porównaniu z analogicznym okresem 1938 r. w wywozie za granicę ilustruje poniższe zestawienie:

|                           | Wzrost lub spadek     |             |            |
|---------------------------|-----------------------|-------------|------------|
|                           | wartości<br>w mln. zł | wartości    | tonażu     |
|                           |                       | w odsetkach |            |
| Zboża i strączkowe . . .  | + 21·7                | + 108·9     | + 216·1    |
| Mąka żytnia . . . . .     | + 1·7                 | + 4.348·7   | + 11·826·0 |
| Trzoda chlewna . . . . .  | + 3·6                 | + 47·6      | + 7·7      |
| Mięso świeże . . . . .    | + 3·0                 | + 55·5      | + 45·0     |
| Bekony . . . . .          | + 1·7                 | + 14·1      | + 18·7     |
| Jaja . . . . .            | — 1·4                 | — 35·4      | — 35·9     |
| Masło . . . . .           | — 1·8                 | — 23·3      | — 27·9     |
| Drewno i wyroby . . . .   | — 3·6                 | — 7·7       | — 15·9     |
| Węgiel . . . . .          | + 19·7                | + 40·5      | + 41·1     |
| Koks . . . . .            | + 1·2                 | + 47·7      | + 73·9     |
| Żelazo, stal i wyroby . . | + 15·9                | + 89·0      | + 168·7    |
| Cynk i pył cynkowy . .    | — 1·2                 | — 14·4      | — 1·0      |

Ogólny wzrost wywozu, jaki zaznaczył się w pierwszym kwartale 1939 r. przypada prawie całkowicie na zwiększony eksport zboża, węgla oraz żelaza i stali wraz z wyrobami żelaznymi i stalowymi.

W porównaniu do ubiegłej kampanii wzrósł zwłaszcza silnie eksport zboża, w przeciwieństwie bowiem do nieurodzaju z 1937 r. żniwa zeszłoroczne dały Polsce poważną nadwyżkę ziarna ponad potrzeby konsumpcji wewnętrznej. Silny jednakże spadek cen w kampanii zbożowej 1938/39 r. spowodował, że wzrost wartości wywiezionego zboża był niepomrotnie niższy od wzrostu tonażu tego wywozu. Wzrost rozpiętości między cenami zboża za granicą a cenami, do których utrzymania dążył Rząd w kraju, spowodował konieczność znacznego rozszerzenia pomocy eksportowej. Eksport mięsa i przetworów kształtował się korzystnie, natomiast nieco gorzej przedstawiała się sytuacja w odniesieniu do nabiału.

Zwiększenie wywozu węgla spowodowane zostało w znacznej mierze eksportem z Zagłębia Karwińskiego, przyłączonego do Polski w końcu r. ub. O ile bowiem globalny tonaż eksportu węgla z Polski wzrósł w pierwszych trzech miesiącach r. b. w porównaniu do analogicznego okresu 1938 r. o 1.066 tys. ton, to na wywóz z Zagłębia Karwińskiego przypadało 877 tys. ton. Wywóz ten kierował się przeważnie do Czecho-Słowacji, co uwidoczniło się w statystyce obrotów handlowych z tym krajem (wzrost wywozu wytworów pochodzenia mineralnego o 16·3 mln. zł).

Również i zwiększenie wywozu hutnictwa żelaznego przypisać należy w poważnej mierze przyłączeniu do Polski hut zaolziańskich. W związku z ogólnymi zbrojeniami koniunktura eksportowa dla żelaza i stali była korzystna.

Z pozostałych działów wywozu korzystnie kształtował się eksport siarczanu amonu, który wzrósł o 2·1 mln. zł tj. o prawie 130% zarówno pod względem wartości jak i tonażu.

Spadek tonażu w wywozie drzewa mniej dał się odczuć pod względem wartości dzięki równoczesnej poprawie cen na rynkach eksportowych.

*Kierunki handlu zagranicznego.* Udział krajów pozaeuropejskich w obrotach handlowych Polski uległ obniżeniu. Pomimo wzrostu ogólnej kwoty obrotów z zagranicą o 33·2 mln. zł, obroty z krajami pozaeuropejskimi zmniejszyły się o 14·9 mln. zł, na co złożył się zarówno spadek importu jak i, w mniejszej mierze, eksportu. Saldo obrotów z krajami pozaeuropejskimi doznało znacznej poprawy, co wiąże się z mniejszym przywozem surowców.

Pośród krajów europejskich największy wzrost obrotów zaznaczył się w handlu z Niemcami, Czecho-Słowacją i Belgią. Zmniejszyły się natomiast obroty handlowe z Anglią.

Poniższa tabela ilustruje bilans obrotów handlowych z głównymi kontrahentami Polski w Europie oraz ze Stanami Zjednoczonymi Ameryki Północnej i ważniejsze zmiany w ich strukturze:

(w milionach zł)

| K r a j                     | Przywóz | Wywóz | Saldo  | Wzrost lub spadek w porównaniu<br>z analogicznym okresem 1938 r.                                 |                                                                                                                                                  |
|-----------------------------|---------|-------|--------|--------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                             |         |       |        | przywozu                                                                                         | wywozu                                                                                                                                           |
| Anglia . . . . .            | 34·4    | 43·7  | + 9·3  | — 4·1<br>(skóry + 1·0, surowce<br>i wyr. włók. — 2·1, me-<br>tale nieszlachetne i wyr.<br>— 3·0) | — 10·0<br>(wytw. pochodz. roślin.<br>+ 2·1, wytw. pochodz.<br>zwierzęc. — 2·9, przetw.<br>spożyw. — 1·7, drzewo<br>— 8·4)                        |
| Belgia . . . . .            | 13·0    | 22·3  | — 9·3  | + 1·6                                                                                            | + 6·5<br>(wytw. pochodz. roślin.<br>+ 7·7, wytw. pochodz.<br>mineraln. — 1·3)                                                                    |
| Czecho-Słowacja . . . . .   | 7·3     | 25·1  | + 17·8 | — 3·3<br>(surowce i wyroby włók.<br>— 1·9)                                                       | + 14·2<br>(wytw. poch. min. + 16·3,<br>przetw. chem. — 1·8, su-<br>rowce i wyr. włók. — 1·3,<br>metale nieszlach. i wyr.<br>+ 3·7)               |
| Francja . . . . .           | 13·4    | 12·9  | — 0·5  | + 3·5<br>(metale nieszlach. i wyr.<br>+ 2·0, maszyny i aparaty<br>+ 1·5)                         | — 0·3                                                                                                                                            |
| Holandia . . . . .          | 8·4     | 16·2  | + 7·8  | — 1·8<br>(metale nieszlach. i wyr.<br>— 1·6)                                                     | + 5·7<br>(wytw. poch. rośl. + 3·1,<br>wytw. poch. min. + 1·2)                                                                                    |
| Niemcy (z Austrią). . . . . | 67·8    | 83·6  | + 15·8 | + 0·4<br>(surowce i wyrob. włók.<br>— 1·0, maszyny i aparaty<br>— 1·0)                           | + 22·7<br>(wytw. poch. rośl. + 7·8,<br>zwierzęta i wytw. + 5·9,<br>wytw. poch. miner. + 1·8,<br>drzewo + 3·4, metale<br>nieszlach. i wyr. + 1·0) |
| Szwecja . . . . .           | 12·3    | 18·5  | + 6·2  | + 1·0                                                                                            | + 3·4<br>(wytw. poch. mineral.<br>+ 2·5)                                                                                                         |
| Włochy . . . . .            | 10·0    | 16·9  | + 6·9  | + 2·3<br>(wytw. poch. roślin + 2·1)                                                              | + 2·4<br>(wytw. poch. rośl. + 4·9)                                                                                                               |
| Stany Zjedn. Ameryki Półn.  | 30·1    | 19·3  | — 10·8 | — 18·7<br>(surowce i wyrob. włók.<br>— 4·3, metale nieszlach.<br>i wyr. + 13·1)                  | + 3·7<br>(przetwory spożywcze<br>+ 2·4)                                                                                                          |

Udział Niemiec w handlu zagranicznym Polski doznał dalszego zwiększenia, podczas gdy udział Anglii, następnego z kolei partnera Polski w handlu zagranicznym, uległ obniżeniu. Zaznaczyć przy tym wypada, że oba te zjawiska wywołane zostały zwłaszcza przesunię-

ciem w eksporcie z Polski, który na rynku angielskim obniżył się, natomiast wzrósł w odniesieniu do rynku niemieckiego. Wskutek zmniejszenia importu ze Stanów Zjednoczonych kraj ten zeszedł na trzecie miejsce w rzędzie dostawców towarów do Polski.

Największymi dostawcami Polski były w kolejności wartości obrotów:

|                         | Wartość przywozu w mln. zł | % ogólnego przywozu | % ogólnego przywozu w I kw. 1938 |
|-------------------------|----------------------------|---------------------|----------------------------------|
|                         | w I kwart. 1939            |                     |                                  |
| Niemcy . . . . .        | 67·8                       | 22·0%               | 20·0%                            |
| Anglia . . . . .        | 34·4                       | 11·2%               | 11·4%                            |
| Stany Zjednoczone . . . | 30·1                       | 9·8%                | 14·5%                            |
| Francja . . . . .       | 13·4                       | 4·3%                | 3·0%                             |
| Belgia . . . . .        | 13·0                       | 4·2%                | 3·4%                             |

Inne państwa poniżej 13 mln. zł.

Największymi zaś odbiorcami towarów polskich:

|                         | Wartość wywozu w mln. zł | % ogólnego wywozu | % ogólnego wywozu w I kw. 1938 |
|-------------------------|--------------------------|-------------------|--------------------------------|
|                         | w I kwart. 1939          |                   |                                |
| Niemcy . . . . .        | 83·6                     | 24·6%             | 21·9%                          |
| Anglia . . . . .        | 43·7                     | 12·9%             | 19·3%                          |
| Czecho-Słowacja . . . . | 25·1                     | 7·4%              | 3·4%                           |
| Belgia . . . . .        | 22·3                     | 6·6%              | 5·7%                           |
| Stany Zjednoczone . . . | 19·3                     | 5·7%              | 5·6%                           |
| Szwecja . . . . .       | 18·5                     | 5·4%              | 5·4%                           |
| Włochy . . . . .        | 16·9                     | 5·0%              | 5·2%                           |
| Holandia . . . . .      | 16·2                     | 4·8%              | 3·8%                           |

Inne państwa poniżej 13 mln. zł.

*Obroty clearingowe i kompensacyjne.* Statystyka handlu zagranicznego za trzy pierwsze miesiące r. b. wykazuje dalszy wzrost obrotów z krajami, z którymi transakcje dokonywane są w drodze clearingu lub kompensaty. Poniższa tabela zawiera kwoty wartości przywozu i wywozu w obrotach z krajami clearingowymi oraz ze Szwajcarią, z którą handel rozlicza się via Polskie Towarzystwo Handlu Kompensacyjnego:

(w milionach zł)

| K r a j                             | I—III 1938 |       | I—III 1939 |       |
|-------------------------------------|------------|-------|------------|-------|
|                                     | Przywóz    | Wywóz | Przywóz    | Wywóz |
| Bulgaria . . . . .                  | 9·5        | 3·2   | 9·3        | 3·8   |
| Czecho-Słowacja <sup>1)</sup> . . . | —          | —     | 7·3        | 25·1  |
| Grecja . . . . .                    | 2·7        | 2·0   | 2·4        | 2·4   |
| Jugosławia . . . . .                | 1·5        | 0·9   | 1·7        | 3·4   |
| Niemcy (z Austrią) . . .            | 67·4       | 60·9  | 67·8       | 83·6  |
| Rumunia . . . . .                   | 3·9        | 1·2   | 1·8        | 1·3   |
| Szwajcaria . . . . .                | 5·9        | 7·7   | 5·8        | 5·6   |
| Turecja . . . . .                   | 2·8        | 2·8   | 2·0        | 3·0   |
| Węgry . . . . .                     | 1·9        | 1·8   | 2·6        | 3·4   |
| Włochy . . . . .                    | 7·8        | 14·6  | 10·0       | 16·9  |
| Palestyna . . . . .                 | 3·4        | 2·1   | 4·2        | 4·0   |
| Razem . . . . .                     | 106·8      | 97·2  | 114·9      | 152·5 |
| Ogółem obroty . . . . .             | 204·0      |       | 267·4      |       |
| Saldo . . . . .                     | — 9·6      |       | + 37·6     |       |

Z większością krajów w wymienionej grupie obroty handlowe zwiększyły się. Głównie jednak nastąpiło to w stosunku do Niemiec, Czecho-Słowacji i Włoch, przy czym w odniesieniu do pierwszych dwóch zaznaczyło się również znaczne uaktywnienie się salda obrotów na korzyść Polski, co odbiło się na ogólnym saldzie obrotów clearingowych. O ile bowiem w pierwszym kwartale 1938 r. saldo obrotów clearingowych wynosiło — 9·6 mln. zł. o tyle w pierwszym kwartale r. b. wyniosło ono + 37·6 mln. zł. Ponieważ saldo ogólne obrotów handlu zagranicznego Polski za pierwsze trzy miesiące 1939 r. wynosiło 31·5 mln. zł, wynika, że obroty z krajami wolno-dewizowymi zamykają się saldem ujemnym zaledwie 6·1 mln. zł (wobec — 49·1 mln. w analogicznym okresie r. ub.).

<sup>1)</sup> Rozrachunki towarowe z Czecho-Słowacją objęte zostały clearingiem począwszy od 1 stycznia 1939 r. W pierwszym kwartale 1938 r. wartość przywozu z Czecho-Słowacji wynosiła 10·6 mln. a wywozu 10·8 mln. zł.

**Bilanse brutto Banku Polskiego**

(w milionach złotych)

|                                                                                   | 30. VI.<br>1938 r. | 31. XII.<br>1938 r. | 31. V.<br>1939 r. | 1 9 3 9 r.      |           |            |
|-----------------------------------------------------------------------------------|--------------------|---------------------|-------------------|-----------------|-----------|------------|
|                                                                                   |                    |                     |                   | c z e r w i e c |           |            |
|                                                                                   |                    |                     |                   | I dekada        | II dekada | III dekada |
| <b>Aktywa</b>                                                                     |                    |                     |                   |                 |           |            |
| 1) Złoto . . . . .                                                                | 446·2              | 445·2               | 443·5             | 443·5           | 443·7     | 443·8      |
| 2) Pieniądze zagraniczne i dewizy . . . . .                                       | 12·4               | 18·0                | 14·4              | 14·2            | 13·4      | 15·0       |
| 3) Polskie monety srebrne i bilon . . . . .                                       | 39·6               | 28·0                | 46·4              | 45·3            | 50·1      | 38·1       |
| 4) Portfel weksli, warrantów, czek. i kupon.                                      | 679·8              | 830·8               | 548·2             | 541·1           | 522·0     | 529·3      |
| 5) Pożyczki i kredyty zabezp. zastawami. .                                        | 33·2               | 112·1               | 151·8             | 87·5            | 83·0      | 140·8      |
| 6) Portfel biletów skarbowych. . . . .                                            | 28·4               | 81·9                | 117·8             | 122·0           | 124·6     | 153·6      |
| 7) Portfel papierów procentowych. . . . .                                         | 127·6              | 131·3               | 152·7             | 154·2           | 155·7     | 157·5      |
| 8) Skarb Państwa — dług bezprocentowy . .                                         | 45·0               | 45·0                | 45·0              | 45·0            | 45·0      | 45·0       |
| 9) Skarb Państwa — dług oproc. książkowy.                                         | —                  | —                   | 327·0             | 327·0           | 327·0     | 327·0      |
| 10) Obligacje przedsiębiorstwa „P. K. P.”<br>i Państwowego Funduszu Drogowego . . | —                  | —                   | 188·0             | 188·0           | 188·0     | 188·0      |
| 11) Nieruchomości . . . . .                                                       | 20·0               | 20·0                | 20·0              | 20·0            | 20·0      | 20·0       |
| 12) Papiery funduszu zapasowego . . . . .                                         | 88·7               | 88·5                | 74·8              | 74·8            | 74·8      | 74·7       |
| 13) Inne aktywa . . . . .                                                         | 225·7              | 225·7               | 196·3             | 200·2           | 190·9     | 199·3      |
| <b>Pasywa</b>                                                                     |                    |                     |                   |                 |           |            |
| 1) Kapitał zakładowy . . . . .                                                    | 100·0              | 100·0               | 100·0             | 100·0           | 100·0     | 100·0      |
| 2) Fundusz zapasowy . . . . .                                                     | 89·0               | 89·0                | 75·0              | 75·0            | 75·0      | 75·0       |
| 3) Bilety bankowe w obiegu . . . . .                                              | 1.137·4            | 1.406·2             | 1.841·0           | 1.799·9         | 1.767·1   | 1.847·8    |
| 4) Rki żyr. i inne natychm. płatne zobow.:                                        | 259·3              | 251·1               | 160·1             | 137·1           | 144·5     | 158·7      |
| a) rki żyr. kas państwowych . . . . .                                             | 37·5               | 1·4                 | 6·1               | 0·7             | 7·8       | 17·6       |
| b) rki żyr. banków i innych instyt. kredyt.                                       | 160·9              | 204·7               | 83·6              | 43·0            | 47·8      | 67·3       |
| c) pozostałe rachunki żyrowe . . . . .                                            |                    |                     | 31·0              | 51·2            | 48·2      | 34·7       |
| razem rachunki żyrowe . . . . .                                                   | 198·4              | 206·1               | 120·7             | 94·9            | 103·8     | 119·6      |
| d) inne natychmiast płatne zobowiązania                                           | 60·9               | 45·0                | 39·4              | 42·2            | 40·7      | 39·1       |
| 5) Inne pasywa. . . . .                                                           | 160·9              | 180·2               | 149·8             | 150·8           | 151·6     | 150·6      |
| Suma bilansowa . . . . .                                                          | 1.746·6            | 2.026·5             | 2.325·9           | 2.262·8         | 2.238·2   | 2.332·1    |

Stopa dyskontowa  $4\frac{1}{2}\%$ , od pożyczek i kredytów zabezpieczonych zastawami  $5\frac{1}{2}\%$ .